

**สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้องต่อการปรับปรุง
หลักเกณฑ์การให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจบางประเภท**

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจบางประเภท (หลักเกณฑ์ฯ) สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นได้ ดังนี้

1. วิธีการ จำนวนครั้ง และระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

1.1 การรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th)

จำนวน 1 ครั้ง ตั้งแต่วันที่ 27 พฤษภาคม 2567 ถึง 10 มิถุนายน 2567

1.2 การรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ธนาคารแห่งประเทศไทย (www.bot.or.th)

จำนวน 1 ครั้ง ตั้งแต่วันที่ 27 พฤษภาคม 2567 ถึง 10 มิถุนายน 2567

ทั้งนี้ ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็นและรายละเอียดของประเด็นที่นำไปรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง ปรากฏตามเอกสารแนบ

2. ผู้เกี่ยวข้องในการรับฟังความคิดเห็น

สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน และบุคคลทั่วไปที่สนใจ

3. ผลการพิจารณา

ผู้ที่แสดงความคิดเห็นได้ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการปรับปรุงหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจบางประเภท โดยสามารถสรุปความคิดเห็น ดังนี้

ประเด็นความคิดเห็น	ผู้ที่แสดงความคิดเห็น	ผลการพิจารณา
1. ข้อพึงปฏิบัติในการให้สินเชื่อ 1.1 ขอบเขตของการให้สินเชื่อที่อาจเอื้อต่อการหลีกเลี่ยงหลักเกณฑ์ของทางการครอบคลุมถึงการให้สินเชื่อธุรกิจ在不同ประเทศที่ไม่ขัดกับหลักเกณฑ์ของทางการ在不同ประเทศ แต่อาจไม่เหมาะสมกับวัฒนธรรมการทำธุรกิจในประเทศไทยด้วยหรือไม่ และขอให้ ธปท. ระบุตัวอย่างของการให้สินเชื่อดังกล่าวเพิ่มเติมเพื่อความชัดเจนเนื่องจากหลักเกณฑ์ของทางการมีความหลากหลาย	สถาบันการเงิน	ธปท. จะชี้แจงรายละเอียดให้ชัดเจนขึ้นในคำถามคำตอบแนบท้ายหลักเกณฑ์ฯ ทั้งนี้ เจตนารมณ์ของหลักเกณฑ์ฯ คือ การมุ่งเน้นให้สถาบันการเงินควบคุมการให้สินเชื่อแก่ธุรกิจบางประเภทที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อการผลิตของประเทศในระยะยาว รวมถึงธุรกิจที่ขัดต่อศีลธรรมอันดี เพื่อนำเงินมาให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจที่สำคัญซึ่งจะช่วยพัฒนาประเทศและระบบเศรษฐกิจโดยรวม ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นการให้สินเชื่อในประเทศหรือต่างประเทศ สถาบันการเงินจึงพึงนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาประกอบการกำหนดนโยบายและระเบียบปฏิบัติภายในที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดกระบวนการ (end-to-end process) อย่างรอบคอบและรัดกุม ตลอดจนมีการสื่อสารนโยบายและระเบียบปฏิบัติดังกล่าวให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบและถือปฏิบัติให้เป็นมาตรฐาน เพื่อให้สถาบันการเงินมีการให้สินเชื่อที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักเกณฑ์ฯ
1.2 การพิจารณาว่าเป็นการให้สินเชื่อที่อาจเอื้อต่อการหลีกเลี่ยงหลักเกณฑ์ของทางการหรือไม่นั้น ควรกำหนดให้เป็นไปตามการวิเคราะห์และพิจารณาอย่างเต็มที่ (best efforts) ของสถาบันการเงิน ในกรณีที่สถาบันการเงินตรวจพบการให้สินเชื่อที่เข้าข่ายว่ามีลักษณะหรือพฤติกรรมที่ ธปท. สั่งให้มีการระงับ ควรให้สถาบันการเงินดำเนินการระงับสินเชื่อดังกล่าวตามวิธีการและขั้นตอนภายในเองได้ตามความเหมาะสม	สถาบันการเงิน	สถาบันการเงินสามารถยึดหลัก best efforts ในการพิจารณาการให้สินเชื่อที่อาจเอื้อต่อการหลีกเลี่ยงหลักเกณฑ์ของทางการได้ แต่ (1) ต้องมีการควบคุมกำกับ และตรวจสอบ (three lines of defense) และพิจารณาการดำเนินการต่าง ๆ โดยยึดหลักความระมัดระวัง (2) ต้องมีเอกสารและหลักฐานเพื่อพิสูจน์ได้ว่าสถาบันการเงินมีการดำเนินการอย่างเต็มที่และระมัดระวังในการวิเคราะห์ประเมิน และติดตามควบคุมการให้สินเชื่อดังกล่าว รวมถึงต้องมี (3) การพิจารณาข้อกำหนดและเงื่อนไขต่าง ๆ ในสัญญาของธุรกรรมอย่างรอบคอบและรัดกุมว่าไม่ขัดกับหลักเกณฑ์และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ สถาบันการเงินควรมีนโยบายและระเบียบปฏิบัติภายในที่ชัดเจนเกี่ยวกับการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดกระบวนการ (end-to-end

ประเด็นความคิดเห็น	ผู้ที่แสดงความคิดเห็น	ผลการพิจารณา
		process) เพื่อให้สถาบันการเงินสามารถดำเนินการระงับสินเชื่อดังกล่าวได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามนโยบายและระเบียบปฏิบัติภายในที่สถาบันการเงินกำหนดข้างต้น ตลอดจนพนักงานที่เกี่ยวข้องสามารถถือปฏิบัติได้โดยเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน
1.3 ธปท. ควรระบุตัวอย่างของสินเชื่อที่ ธปท. ไม่สนับสนุน เพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นในทางปฏิบัติ เช่น ลักษณะของการให้สินเชื่อที่อาจเข้าข่ายเป็นการให้เพื่อ "เก็งกำไร" "ฟุ่มเฟือย" หรือ "ไม่เหมาะสม"	สถาบันการเงิน	ธปท. จะชี้แจงรายละเอียดให้ชัดเจนขึ้นในคำถามคำตอบแนบท้ายหลักเกณฑ์ฯ อย่างไรก็ดี ธปท. มิได้จำกัดการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อของสถาบันการเงิน แต่กำหนดให้สถาบันการเงินต้องพิจารณาและวิเคราะห์การทำธุรกรรมด้านสินเชื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักเกณฑ์ฯ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการให้สินเชื่อดังกล่าว ซึ่งสถาบันการเงินสามารถพิจารณาให้สินเชื่อได้ตามนโยบายภายในของสถาบันการเงินแต่ละแห่งที่ต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนด เช่น การไม่ให้สินเชื่อที่ไม่สอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้
2. การให้สินเชื่อที่มีหลักทรัพย์เป็นประกัน 2.1 การบังคับใช้หลักเกณฑ์การให้สินเชื่อโดยมีหลักทรัพย์เป็นประกัน มีผลบังคับใช้กับบริษัทในกลุ่มของสถาบันการเงินที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศหรือสาขาในต่างประเทศของสถาบันการเงินด้วยหรือไม่	สถาบันการเงิน	ธปท. จะชี้แจงรายละเอียดให้ชัดเจนขึ้นในคำถามคำตอบแนบท้ายหลักเกณฑ์ฯ ทั้งนี้ สถาบันการเงินต้องถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ซึ่งในกรณีที่บริษัทลูกในกลุ่ม Solo Consolidation ให้บริษัทแม่ดูแลให้บริษัทลูกดังกล่าวปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อโดยมีหลักทรัพย์เป็นประกันด้วย นอกจากนี้ บริษัทแม่ต้องรับผิดชอบดูแล และควบคุมให้บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินมีระบบการบริหารความเสี่ยงที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องด้วย
2.2 การให้สินเชื่อที่มีหลักทรัพย์เป็นประกันครอบคลุมธุรกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์โดยมีสัญญาว่าจะขายคืนหรือซื้อคืน (repo) ซึ่งมีตราสารหนี้ เช่น พันธบัตรรัฐบาล เป็นหลักประกันด้วยหรือไม่	สถาบันการเงิน	ธปท. จะชี้แจงรายละเอียดให้ชัดเจนขึ้นในคำถามคำตอบแนบท้ายหลักเกณฑ์ฯ โดยธุรกรรม repo ไม่เข้าข่ายเป็นการให้สินเชื่อที่มีหลักทรัพย์เป็นประกัน แต่ถือเป็นธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติ

ประเด็นความคิดเห็น	ผู้ที่แสดงความคิดเห็น	ผลการพิจารณา
		ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ซึ่งต้องปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกรรมซื้อคืนภาคเอกชน (Private Repo) หรือการอนุญาตให้บริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ประกอบธุรกรรมซื้อคืนภาคเอกชน (Private Repo) แล้วแต่กรณี
2.3 สถาบันการเงินเสนอแนะให้ ธปท. กำหนดคำจำกัดความของคำว่า “หลักทรัพย์” ให้ชัดเจน เพื่อให้สถาบันการเงินสามารถอ้างอิงในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ได้อย่างเป็นมาตรฐานเดียวกัน	สถาบันการเงิน	ธปท. ได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์ฯ โดยอ้างอิงคำจำกัดความตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการลงทุนของของสถาบันการเงิน
2.4 สถาบันการเงินเห็นว่าเจ้าของกรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์ที่เป็นประกันควรครอบคลุมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องของลูกค้ายตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ด้วย เนื่องจากในทางปฏิบัติสำหรับการให้สินเชื่อเพื่อการประกอบธุรกิจ สถาบันการเงินอาจพิจารณารับหลักทรัพย์ที่เป็นประกันทั้งจากลูกค้าและผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกค้าเพื่อให้มูลค่าของหลักประกันมีความเพียงพอต่อการชดเชยความเสี่ยงด้านเครดิตของธุรกรรมนั้นได้	สถาบันการเงิน	ธปท. ได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์ฯ โดยไม่กำหนดเรื่องกรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์ที่เป็นประกัน เพื่อให้เกิดความชัดเจน และสอดคล้องกับวิธีปฏิบัติของตลาด (market practice) ยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้หลักทรัพย์ที่เป็นประกัน ต้องเป็นหลักทรัพย์ที่ปลอดภาระผูกพัน ไม่ได้ออกโดยลูกค้าหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกค้า และไม่เป็นหลักทรัพย์ที่ได้มาจากธุรกรรมการยืม
2.5 สถาบันการเงินสามารถวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าจากมูลค่าหลักทรัพย์ที่เป็นประกันได้หรือไม่	สถาบันการเงิน	ธปท. จะชี้แจงรายละเอียดให้ชัดเจนขึ้นในคำถามคำตอบแนบท้ายหลักเกณฑ์ฯ โดยในการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้า สถาบันการเงินควรพิจารณาจากประมาณการกระแสเงินสดของลูกค้าในอนาคตว่ามีแหล่งรายได้เพียงพอที่จะสามารถชำระหนี้ได้หรือไม่ สำหรับหลักประกันนั้นเป็นเพียงเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงิน (risk mitigation) ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญา

ประเด็นความคิดเห็น	ผู้ที่แสดงความคิดเห็น	ผลการพิจารณา
2.6 กรณีหลักทรัพย์ที่เป็นประกันมีมูลค่าลดลง และสถาบันการเงินได้เรียกให้ลูกค้านำหลักทรัพย์อื่นมาจำนำเพิ่มเติมเพื่อให้มูลค่าหลักทรัพย์ที่เป็นประกันอยู่ในระดับ maintenance ratio ที่สถาบันการเงินกำหนดไว้ว่าสามารถเบิกวงเงินคงเหลือได้ การดำเนินการดังกล่าวจะขัดกับหลักเกณฑ์ข้อ 4.3.2 (3.4) หรือไม่ และ ธปท. ควรปรับอัตราสำหรับกรณีที่สถาบันการเงินเรียกชำระคืนหนี้คงค้างบางส่วนให้ยืดหยุ่นขึ้นเพื่อให้สถาบันการเงินพิจารณาอย่างเข้มงวดในการเพิ่มวงเงินสินเชื่อหรือให้ลูกค้าเบิกใช้ตามวงเงินสินเชื่อเดิมได้	สถาบันการเงิน	ในกรณีหลักทรัพย์ที่เป็นประกันมีมูลค่าลดลง หากสถาบันการเงินเรียกให้ลูกค้านำหลักทรัพย์อื่นมาเป็นหลักประกันเพิ่มเติม เพื่อให้ maintenance ratio อยู่ในระดับที่ลูกค้าสามารถเบิกวงเงินคงเหลือได้ภายใต้วงเงินเดิมตามสัญญา ถือว่าการดำเนินการดังกล่าวไม่ได้ขัดกับหลักเกณฑ์ฯ อย่างไรก็ดี หากสถาบันการเงินเรียกชำระคืนหนี้คงค้างบางส่วนแล้ว สถาบันการเงินจะให้สินเชื่อแก่ลูกค้าดังกล่าวเพิ่มขึ้นอีกไม่ได้ แม้ว่าหลักทรัพย์ที่เป็นประกันของลูกค้าจะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น เนื่องจากการปรับวงเงินสินเชื่อขึ้นลงตามราคาหลักทรัพย์ที่เป็นประกัน ในลักษณะดังกล่าวอาจเข้าข่ายเป็นการให้ margin loan ซึ่งไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักเกณฑ์ฯ นี้
2.7 กรณีที่สถาบันการเงินทบทวนวงเงินสินเชื่อของลูกค้าประจำปี ซึ่งอาจพิจารณาปรับวงเงินสินเชื่อให้กับลูกค้าเพิ่มขึ้นได้จากหลายปัจจัย รวมถึงกรณีที่มูลค่าของหลักทรัพย์ที่เป็นประกันเพิ่มขึ้นด้วย การดำเนินการดังกล่าวถือว่าขัดต่อหลักเกณฑ์ข้อ 4.3.2 (3.5) หรือไม่	สถาบันการเงิน	ธปท. จะชี้แจงรายละเอียดให้ชัดเจนขึ้นในคำถามคำตอบแนบท้ายหลักเกณฑ์ฯ อย่างไรก็ดี ในการพิจารณาทบทวนวงเงินสินเชื่อของลูกค้า สถาบันการเงินต้องปฏิบัติตามนโยบายการให้สินเชื่อภายในของสถาบันการเงินแต่ละแห่ง ซึ่งต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ว่าด้วยการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อ การลงทุนในหลักทรัพย์ และการขายสินทรัพย์ของสถาบันการเงิน ซึ่งสถาบันการเงินสามารถปรับวงเงินสินเชื่อของลูกค้าได้ โดยพิจารณาจากความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าเป็นสำคัญ ส่วนหลักทรัพย์ที่เป็นประกันนั้นเป็นเพียงเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงิน (risk mitigation) ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญา
2.8 การกำหนดให้สถาบันการเงินมีกระบวนการควบคุมดูแลและสอบทานการให้สินเชื่อโดยมีหลักทรัพย์เป็นประกันอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร และขอบเขตของแผนงานสอบทานของ	สถาบันการเงิน	การสอบทานการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตที่สำคัญของสถาบันการเงิน เพื่อให้มั่นใจว่ากระบวนการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อเป็นไปตามระเบียบปฏิบัติที่สถาบันการเงินกำหนดไว้และมีการถ่วงดุลอำนาจอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ ขอให้สถาบันการเงินปฏิบัติตามที่กำหนด

ประเด็นความคิดเห็น	ผู้ที่แสดงความคิดเห็น	ผลการพิจารณา
สถาบันการเงินในทุกปีต้องครอบคลุมการสุ่มสอบทานสินเชื่อโดยมีหลักทรัพย์เป็นประกันตามที่สถาบันการเงินกำหนดด้วยหรือไม่		ในแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการสอบทานธุรกรรมด้านสินเชื่อของสถาบันการเงิน โดยสถาบันการเงินพึงกำหนดอัตราการสอบทานที่สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของพอร์ตสินเชื่อของสถาบันการเงิน และมีหลักเกณฑ์ทางสถิติที่เหมาะสม ซึ่งพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงระดับความเสี่ยงและนัยสำคัญต่อสถาบันการเงิน โดยสถาบันการเงินต้องสอบทานสินเชื่อที่มีหลักทรัพย์เป็นประกันอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เนื่องจากการให้สินเชื่อดังกล่าวอาจมีความเสี่ยงจากมูลค่าหลักทรัพย์ที่มีความผันผวนได้ในช่วงระยะเวลาอันสั้น
2.9 ธปท. ควรปรับความถี่ในการส่งรายงานการตรวจสอบจาก “ทันที” เป็น “รายไตรมาส” สำหรับกรณีที่สถาบันการเงินตรวจพบว่าลูกค้านำเงินให้สินเชื่อไปใช้เพื่อเก็งกำไรในตลาดหลักทรัพย์หรือนำเงินให้สินเชื่อไปใช้ในลักษณะที่ไม่เหมาะสม	สถาบันการเงิน	ธปท. ได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์ฯ เพื่อให้มีความยืดหยุ่นขึ้น โดยกำหนดให้สถาบันการเงินส่งรายงานการตรวจสอบภายใน 7 วันนับจากวันที่คณะกรรมการของสถาบันการเงินหรือคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการของสถาบันการเงินเห็นชอบรายงานการตรวจสอบแล้ว
3. ประเด็นอื่น ๆ 3.1 สถาบันการเงินต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อแก่ผู้ดำเนินกิจการทำนาทุ้งและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในป่าชายเลนด้วยหรือไม่ เนื่องจากหลักเกณฑ์ฯ ฉบับนี้ไม่ได้มีการกล่าวถึงเรื่องดังกล่าวแล้ว	สถาบันการเงิน	ธปท. จะชี้แจงรายละเอียดให้ชัดเจนขึ้นในคำถามคำตอบแนบท้ายหลักเกณฑ์ฯ โดยกำหนดให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การพิจารณาให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล ตามหนังสือเวียน ธปท. ที่ ฝนส2.ว. 192/2565 เรื่อง นำส่งมติคณะกรรมการเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล ลงวันที่ 28 เมษายน 2565 ซึ่งเป็นไปตามมติคณะกรรมการเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2565